

BİR KÖPEKTE SPONDYLİTİS OLGUSU

A case of spondylitis ossificans in a dog

Erdoğan SAMAR¹
Faruk AKIN²
Necdet GÜZEL³
Nuri YAVRU⁴

Summary : A case of spondylitis ossificans in a dog was reported. The dog was six years old, and had paraplegia in the hind limbs. In radiographical examination, the ossified bridges among the vertebral bodies in the lumbosacral area were seen. Upon the consent of the owner, because the treatment was impossible the animal was euthanased.

Özet : Bu gözlemlerde, bir köpekte görülen spondylitis ossificans olgusu sunulmaktadır. Altı yaşındaki kurt köpeği paraplegia şikayetiyle A. Ü. Veteriner Fakültesi kliniğine getirildi. Yapılan radyografide lumbosacral bölgede, corpus vertebra'lar arasında kemik köprülerin oluştuğu belirlendi. Sağıtım olanaksız olduğundan sahibinin isteği üzerine uyutuldu.

Giriş

Spondylitis ossificans diye adlandırılan hastalık; hipertrophic spondylitis, spondylitis ossificans deformans, spondylitis deformans, syndesmitis ossificans, spinal exostosis, spondylitis, vertebral osteophytosis olarak da ifade edilir. Bu hastalık büyük köpek ırklarında ve yaşlılarda gençlere kıyasla daha fazla görülür (1, 2).

Spondylitis, columna vertebralis'in bir yangısı olup, destruktif ve proliferatif değişikliklerle karakterizedir (1, 2). Osteofitler genellikle lumbo - sacral vertebralar'ın corpus'larında oluşur (2, 4, 7, 9).

Annulus fibrozis içinde dejeneratif değişiklikler sonucu oluşan os-

-
- (1) Prof. Dr., A. Ü. Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Ankara.
 - (2) Prof. Dr., A. Ü. Veteriner, Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Ankara.
 - (3) Doç. Dr., A. Ü. Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Ankara.
 - (4) Yrd. Doç. Dr., S. Ü. Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Konya.

teofitleri travmatik ve yangısal kökenli osteofitlerle yani discospondylitis'lerle karıştırmamak gerekir (2). Discospondylitis, vertebraların yangısına intervertebral disklerin de katılmasıyla meydana gelir. Böylece disk aralıkları daralır. Bu yangıya neden olarak *Spirocercosis*, *Paecilomyces varioti*, *Staphylococcus aureus*, *Corynebacterium pyogenes*, *Escherichia coli*, *Pasteurella haemolytica*, *Brucella canis* gibi bakteriler gösterilmektedir (1, 3, 9).

Spondylitis ossificans'ta osteofitler corpus vertebralar'ın dış düzeylerinde görülürler ve değişik hacimde massif oluşumlar şekillendirirler. Osteofitlerin ankilozu sonucu intervertebral deliğin küçülmesine seyrek olarak raslanır. Sadece chondrodystrophoid ırklarda, osteofitlerle birlikte kalsifiye olmuş intervertebral diskler görülür. Vertebraların ventral, lateral veya dorso-lateral kenarlarında birbirine yakın olan osteofitler birleşirler (2, 4, 5, 6, 10). Bu gibi köpekler sadece yürüyüşlerde ve muayene sırasında rahatsızlık duyduğu için reaksiyon gösterirler. Klinik belirtiler osteofitlerin o bölgedeki siniri basınç altına alma derecesine bağlıdır (2, 10). Radyografide corpus vertebralar üzerinde köprüler oluşturmuş massif kitleler görülür (10). Bunlar intervertebral foramen'in lateral ve ventral yüzü çevresine yayılmıştır (7). Osteofitlerin görülmesi değişik açılardan mümkün olduğundan, radyografinin değişik pozisyonlarda alınmasının yararı vardır (2, 10). Hastalığın en çok L₇-S₁ de (7, 10) veya T₅-T₆-T₇-T₈-T₉ un corpus vertebralar'ında lokalize olduğu görülür (10).

Hastalık sonucu bel omurlarının dinamizm ve statığında değişimler olur (2). En bariz belirtiler ağrı ve sinirsel bozukluklardır. Bundan başka motorik işlevlerde azalma, parezi, ayakta durma ve yürümede güçlük, kas atrofisi, zayıflık, adele gevşekliği ve reflekslerin azalması görülür (1, 2, 7). En fazla refleks azalmasına tarsal eklemde ekstensor ve fleksorlarında raslanır. Üst taraftaki proksimal kas grupları ise daha az etkilenir (7). Urethral ve external anal sfinkterlerle, perineal bölgeyi innerve eden n. pudentalis ve kuyruğu innerve eden n. coccygeus da bu osteofitlerden etkilenir. Bunun sonucu gaita ve idrarın tutulmaması görülür (1, 3, 7). Gaitayı tutamama, anal sfinkterin gevşemesi ile ilgilidir (8).

Bu hastalığın başlangıç dönemlerinde banyo, ultrason uygulaması ile analjezik ve antienflamatuvar preparatlar, adrenocorticosteroidler ve thyroid ekstraktlarının verilmesi önerilmektedir. (10).

Bu olgu kliniklerde seyrek görülen bir olay olması açısından ele alınmıştır.

Olgunun Tanımı

Takdim edilen olguyu 11.3.1983 tarihinde A. Ü. Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalına getirilen 6 yaşındaki siyah erkek kurt köpeği oluşturdu. Hayvan kliniğe parapleji ile birlikte idrar ve gaitasını tutamadığı şikayetiyle getirildi. Yapılan muayene ve elde edilen bulgular sonucunda sağıtımın imkansızlığı anlaşıldığı için hayvan sahibinin isteği üzerine uyutuldu (euthanasia).

Söz konusu köpek bundan iki yıl önce yürüyüşündeki tutukluktan şikayetle A. Ü. Veteriner Fakültesi polikliniğine getirilmiş ve yapılan muayenede spondylitis teşhisi konmuştu. Tedavi olarak antienflamatuvar ilaç ve fizik tedavi önerilmişti. 11.3.1983 tarihindeki ikinci gelişinde alınan anemnezden hayvan sahibinin bu tedaviyi uygulamadığı anlaşıldı.

Hayvanın bu kez yapılan muayenesinde parapleji ile birlikte arka bacak kaslarında atrofi, gaitanın ve idrarın tutulamadığı belirlendi. Radyografide; lumbal ve sacral vertebralar'ın ventral kısımlarında, corpus vertebralar'ı birleştiren çok büyük kemik üremeleri görüldü (Resim 1). Hayvan uyutulduktan sonra kemikleri masere edilerek tüm columna vertebralis incelendi. Bu incelemede; genel olarak columna vertebralis'i oluşturan omurların corpus'larında deformasyonların ve anormal kemik doku üremelerinin meydana geldiği görüldü. Columna vertebralis'in özellikle lumbal ve sacral bölgede bambu kamışı görünümünü aldığı tesbit edildi. Bunlara ek olarak son thoracal ile L₁ ve L₄ - L₅ lerin corpus vertebralar'ının kaynaştığı; sol tarafta son thoracal vertebranın proc. articularis caudalis'i ile 1. lumbal vertebra'nın proc. articularis cranialis'inin ve son vertebra thoracalis'in proc. accessorius'unun 1. lumbal vertebra'nın arcus vertebra'sı ile kaynaştığı tesbit edildi. Sağ tarafta ise; son thoracal vertebra'nın proc. transversus'u ile 1. lumbal vertebra'nın proc. transversus'u arasında köprülenme ve yine son thoracal vertebra'nın proc. accessorius'unun 1. lumbal vertebra'nın proc. articularis cranialis'i ile kaynaştığı görüldü (Resim 2, 3).

Tartışma ve Sonuç

Konu olan hayvanda columna vertebralis üzerinde özellikle ventralde değişik büyüklükte kemik üremeleri görüldü. Bu üremelerin özellikle lumbal ve sacral bölgede çok fazla olduğu belirlendi. Hayvanda görülen parapleji, idrar ve gaita tutamama bu üremelere bağlandı. Çünkü motor ve sensibl ipliklerden oluşan n. ischiadicus lumbal ve sacral bölgelerden köken almaktadır. Burada oluşan kemik üremeleri, sinir köklerine baskı yaparak bunların fonksiyonlarını engellemekte ve parapleji

meydana getirmektedir. N. pudentalis'in de bu kemik üremelerinden etkilenmesi sonucu hayvanda idrar tutamama durumu ortaya çıkmaktadır. Yine aynı nedenle gaita da tutulamamaktadır. Çünkü rektum n. pudentalis'in anal kolu tarafından innerve edilir. Kemik üremelerinin az olması veya tüm sinirleri etki altına alıp almamasına göre bu semptomlarda değişiklikler görülmesi doğaldır.

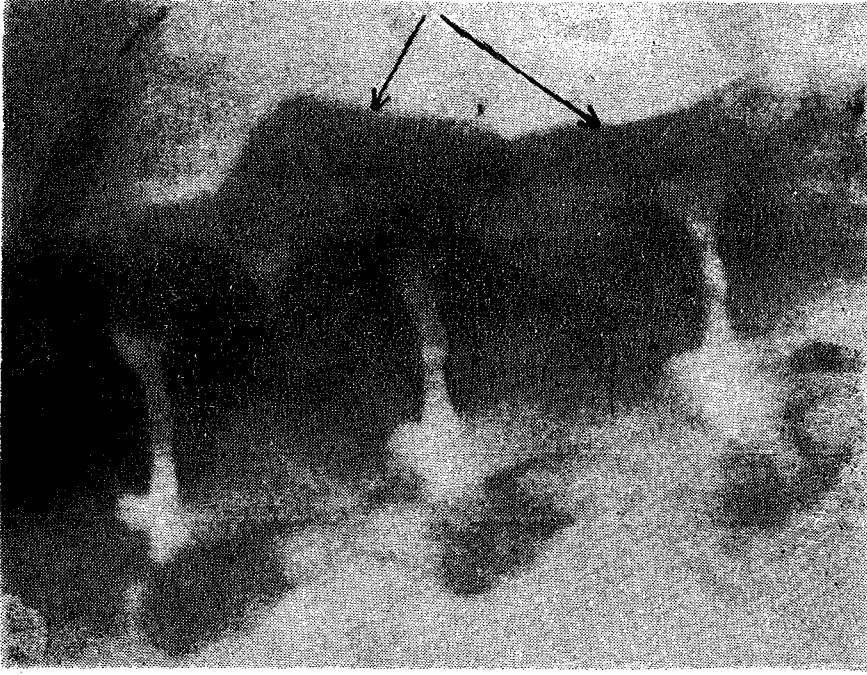
Literatürde belirtildiğinin aksine hayvanın genç denecek yaşta bu hastalığa yakalanması; özellikle küçük yaşlardan itibaren fazla hareketli olmasına bağlanabilir. Çünkü bu hareketler sonucu vertebraları birbirine bağlayan ligamentler aşırı gerilmiş ve bunların yapıştığı periost'un yangulaşması spondylitis'e başlangıç olmuş olabilir.

Sonuç olarak; bu gözlemden spondylitis olgularının başlangıçta ciddiye alınması ve medikal sağıtımının yapılması, ihmal edilmesi durumunda tedavisi imkansız patolojik oluşumların meydana gelebileceği anafikri çıkarılmalıdır.

Kaynaklar

- 1 — Gage, E. D. (1975). Treatment of discospondylitis in the dog. J. A. V. M. A., 166 (12): 1164 - 1169.
- 2 — Gembardt, C. H. R. (1973). Aseptische Nekrose des discus Lumbosacralis bei spondylopathie Deformans des Hundes. Berliner und Münchener Tierärztliche Woch., (89): 188 - 192.
- 3 — Hurow, L., Troy, G. and Turnwald, G. (1978). Discospondylitis in the dog. J. A. V. M. A., 173, (3): 275 - 281.
- 4 — Morgon, J. P. (1967a). Spondylosis deformans in the dog, a morphological study with some clinical and experimental observation. Acta Orthop., Second Suppl., 96.
- 5 — Morgon, J. P. (1967b). Spondylosis deformans in the dog, its radiographic appearance. J. Small Anim. Prac., 8: 17.
- 6 — Morgon, J. P., Ljunggren, G. and Read, R. (1967). Spondylosis deformans (vertebral osteophytosis) in the dog. J. Small Anim. Prac. 8: 17.
- 7 — Oliver, J. J. and Selcer, R. R. (1974). Neurogenic disorders of the rectum and anal sphincter. Vet. Clinic. North Am., (4): 554 - 557.

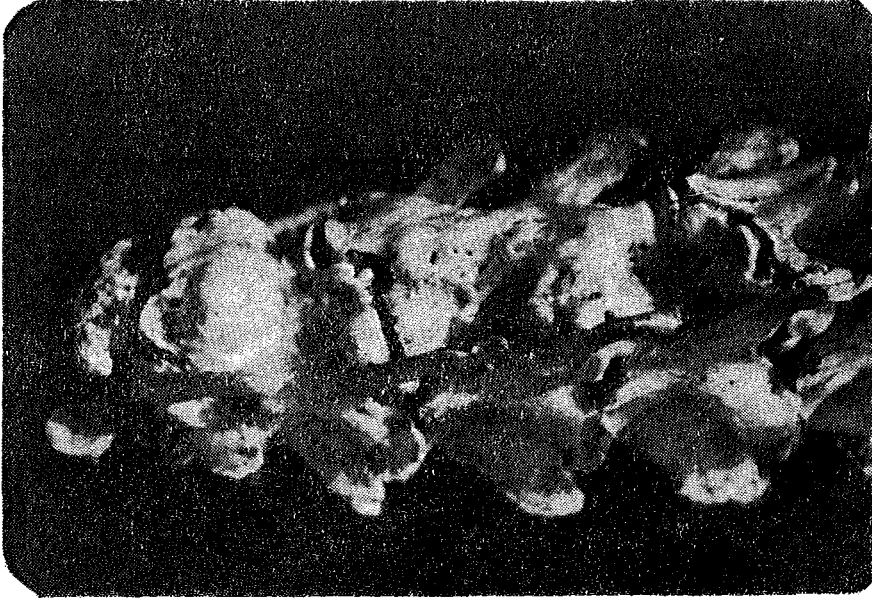
- 8 — *Oliver, J. E., Selcer, R. R. and Simpson, S. (1978). Caude equina compression from lumbosacral malarticulation and malformation in the dog. J. A. V. M. A., 173, (2): 207 - 214.*
- 9 — *Patnaik, A. K., Lui, S. K. and Wilkins, R. J. (1972). Paecilomycosis in a dog. J. A. V. M. A., (161): 806 - 813.*
- 10 — *Whittick, W. G. (1974). «Canine Orthopedics» First Edition, Lea and Febiger, Philadelphia.*

Resim 1 : Kemik köprülerin radyolojik görünümü (okla işaretli)
Radiographiv view of the mineralized bridge (arrows)

**Resim 2 : Lumbal bölgede oluşan kemik üremelerinin lateral den görünümü.
Lateral view of the mineralized bridge in the lumbar vertebrae.**

**Resim 3 : Aynı bölgede kemik üremelerinin ventral den görünümü.
Ventral view of the mineralized bridge in the lumbar vertebrae.**